

## Az élet császára

Ez, amit most elmesélek, a Főiskolán kezdődött, a hetvenes évek második felében, amikor mindannyian, de tényleg mindannyian, egytől-egyig arra voltunk kíváncsiak, hogy kik vagyunk, és hogy mit akarunk. Éppen kiléptünk a Főiskola épületéből az utcára, vagyis még nem léptünk ki, még bent kóvályogtunk az előcsarnokban, szenvedélyes vitába keveredve, amikor Rinaldo egyik barátja, igen, ezzel kellett volna kezdenem, akkoriban rengeteg barátja volt Rinaldónak, sőt, egyre több, ahogyan egyre népszerűbb lett, percről percre egyre népszerűbb, és évről évre, míg váratlanul meg nem szakadt ez a folyamat, és Rinaldo ki nem zuhant az istennő kegyeiből, és elfordultak tőle még legközelebbi barátai is – éppen kiléptünk az utcára, azzal a megismételhetetlen könnyedséggel, azzal a ruganyos, lebegő tánclépéssel, ami a huszonévesek sajátja, egyébként nem is léptünk ki, csak lehuppantunk az előcsarnokba torkolló lépcsőház legalsó fokára, úgy, hogy kerülgetni kellett minket, az állandó jövés-menésben állandóan jöttek-mentek a hallgatók, a kollégium ott volt fölöttünk néhány emelettel, forgalmas késő délután volt, vállunkat hol jobbra, hol balra döntöttük, ha valaki föl akart menni, vagy lejönni, széthajoltunk, ha közöttünk lépett át, aztán ezt meguntuk és fölugrottunk a ruhatári pultra, mint két lusta macska, kabátban, törökülésben folytattuk véget érni nem akaró vitánkat, ami nem is volt vita, mert nem egymás kérdéseire feleltünk.

Ezen az estén történt, hogy egy észrevétlen pillanatban Rinaldo vadonatúj barátja, levakarhatatlanul, mint a lekvár, ránk tapadt. Úgy kezdett csorogni utánunk az utcán, mint a sűrűre főtt ragacsos baracklekvár. Sűrű vörös haja volt és baltafeje, és persze nem igazán volt Rinaldo barátja; éppen azért tapadt ránk olyan levakarhatatlanul, mert a barátja szeretett volna lenni, a mágikus érintésre várt, amelynek révén Rinaldo páratlan tehetsége majd átáramlik belé, és én egész este azzal szórakoztam, hogy mindenféle neveket találtam ki rá, egészen addig, míg végre felfogta, hogy nincs keresnivalója közöttünk, és meglehetősen részegen el nem kotródott.

Hogy ki volt Rinaldo?

Maradjunk annyiban, hogy Rinaldo a barátom volt, legalábbis azt hittem, hogy a barátom. Azt akartam hinni. Úgy néztem rá, és ezt az érzést soha, egyetlen pillanatilag sem vettem kritikai elemzés alá, mintha benne az életem folytatását vagy tükörképét láthatnám; és nem ő volt az egyetlen ilyen barátom akkoriban, sok ilyen barátom volt, egymástól szögesen, homlokegyenest különböző lények, akikkel mind azonos voltam, akikben folytatódtam, és ő is éppen így nézett rám, azaz egyrészt mélyen lesajnált, miként én is őt, másrészt meghatóan tisztelt, miként én is őt, olykor forrón szeretett, miként én is őt, és ugyanakkor tökéletesen közömbös voltam a számára, mintha ott se lennék, miként ő is ne-

kem: egyszóval a barátjának tartott, bár, mint fentebb említettem, a barátság szó értelmét nem tisztáztuk akkor. Ő mindenkién saját magát kereste. Ő volt Rinaldo Rinaldini, az élet császára. A magányos. Neki nem voltak barátai.

Kiléptünk az előcsarnokból az utcára, és hirtelen négyen lettünk, négygé váltunk a kora estében. Ez mindig így történt: úgy tűnt, mintha történne valami: ez a verődés, ez a négygé-ötte-tízze-verődés az éjszakában valódi történésnek tetszett. Mert a történeteket azokban az években a céltalanság, a föloldhatatlanság és a harmadosztályú démonok világa uralta, a haszontalan idővel való korlátlan rendelkezés. Ennyiből állt a szabadságunk, hogy az időnket tönkretelthetjük, el-pazarolhattuk.

Négyen voltunk tehát. Egy – ez voltam én; kettő – ez volt a ránk tapadt alak, a Dugóhúzóagyú; három – ez volt Rinaldo Rinaldini, az élet császára; és végül négy: a hallgatag, szőke, légyszakállas fiú, akiről sokáig azt sem lehetett tudni, hogy valaki-e egyáltalán, és homokszín ballonjában csak lebegett, lengett utánunk a szélben.

Volt nálam némi pénz, gondoltam, meghívom Rinaldót, elindultunk az utcán, befordultunk a sarkon, építkezési állványok mellett haladtunk el, belekezdünk egy érdekesnek ígérkező vitába, és azok ketten, mintha csak véletlenül, mint két árnyék, jó nyolc-tíz lépéssel lemaradva követtek minket. Amikor először hátra-néztem, hogy megnézzem, kik azok mögöttünk a néptelen utcán, Rinaldo úgy tett, mintha nem értené, mit nézelődöm folyton, bosszúsán rám mordult – ez különben a gyengédség jele volt nála –, hogy ne forgolódjak állandóan, mint ahogy az ember szigorúságot tetteve a kutyájára rivall rá az esti utcán. Rinaldo arcáról nem lehetett leolvasni, hogy hozzá tartoznak-e a sötét sziluettek, vagy sem, csak ment előre: és dallamos, érces hangján előadta legfrissebb teóriái egyikét, akkoriban rengeteg teóriája volt, közben ellágyultan hallgatta a saját hangját, oda se figyelt a szavaira, mint akit sokkal mélyebb dolgok foglalkoztatnak annál, mint amiről éppen beszélni látszik. A hangszíne volt a közlés, ez az átfülledt baritonhang, ami a kisfiús izgalomtól néha mutálni kezdett. Általában az volt a szabály, hogy minél izgatottabban és szenvedélyesebben taglalt egy témát, minél nagyobb lendülettel vetette bele magát, utána annál könnyedebben ejtette, és nézett az emberre csodálkozva, ha az véletlenül egy kérdést tett föl az imént hallott dolgokkal kapcsolatban, de ha mégsem bámult értetlenkedő, távoli tekintettel az emberre, mert gyakran egy hajnali üres utca vagy a hajnali rakpart csöndes üressége tükröződött a zöld szemében, már a mondat közepén világos lett, hogy egyáltalán nem hallja, amit az ember mond, és ezt az ember egy idő után megtanulta, és nem is várt választ.

Ő volt Rinaldo Rinaldini, az élet császára.

Egy mondat, egy szó közepén megtorpant, hirtelen megálltunk, mintha falba ütköztünk volna, azt hittem, mutatni akar valamit, de nem, csak keményen megszorította a könyökömet és visszahúzott maga mellé, mert én önkéntelenül tettem még néhány lépést előre – szeretett mutogatni az utcán: néha egy manzárd-szoba kivilágított ablakára mutatott, az árnyékokra a mennyezeten, néha egy furcsa formájú, leszakadni készülő erkélyre hívta fel a figyelmemet, egy vaskorlátra, egy facsonkra, és közben olyan feszülten leste az arcomat, mintha az életéről lenne szó.

Azt elég hamar megértettem, hogy mindegy, mit mutat, maga a mutatás a fontos, legyen az egy gödörben látott elhagyott kaucsukláb, vagy gipszstukkóból nyílt virág; most is megtorpant, anélkül, hogy megmondta volna, miért, bevárta, amíg a másik kettő utolért minket. Így értettem meg, hogy velük együtt vagyunk, hogy ezek az ő barátai, és hogy mostantól fogva egy társaságot képezünk. Ez kellemetlenül érintett, legszívesebben sarkon fordultam volna, de már nem volt erőm.

Hozzá kell tennem, hogy mikor megismertem Rinaldót, magamban Házmeszterfiúnak kereszteltem el, nemcsak a viselkedése, de az öltözködése miatt is. Agyonmosott ruhákat viselt, akárcsak én, jórészt a testvére által levetett, használt göncöket, akárcsak én, az arca, a nyaka lilára pirult, mint egy pulykáé, úgy lesült, olyan hirtelen ezen a nyáron, mint aki egész idő alatt a tűző napon fozított a Tabánban a barátaival. Házmeszterfiú volt a képtelenül gyorsan elhadart története miatt is, mert mindig gyorsan beszélt, mint aki nem ér rá, a zsebeiből is rengeteg történet lógott ki, és ezekből a történetekből a sok ismeretlen szereplő és sok ismeretlen helyszín miatt csak keveset értettem, ami nem zavart, pedig nem tudtam még, hogy nem is kell őket érteni, elég a Rinaldo testéből sugárzó állati melegre figyelni.

A lényében volt valami közönséges, sápadt arcát még nem puffasztotta föl az alkohol, de már az alagsori lakókéhoz hasonló zsír borította, szaga volt a testének: a kicsit darabos, közönséges gesztusait, mint ezt a váratlan megtorpanást is, a ruhája tökéletesen leképezte: kockás flaneling, amiről le volt szakadva valamelyik gomb, élénkvrös sál, foszló bélésű, kigombolt szürke télikabát, sártól nehéz bakancs, gyűrött ülepű nadrág, a belőlük áradó savanykás testszag, akár egy frontkatonáé, az ember voltaképp nem találhatott a viselkedésében kifogást, külső és belső megfelelt egymásnak – inkább az lett volna furcsa, ha hibátlan udvariassággal bemutat a barátainak.

Amikor azok ketten utolérték minket, kis kört képeztünk a járdán, egy édeségbolt kirakata előtt, és jó néhány pillanatig meglepő módon nem szólalt meg senki, Rinaldo ugyanis elfelejtett bemutatni minket egymásnak, de ez akkor egyikünknek se tűnt fel – énekelni kezdett egy kuplét valami nagyoperettből, vagy sátánian, de inkább teátrálisan felkacagott. Sohasem tudtam meg, hogy hívták ezt a másik kettőt, aki hozzánk csapódott, ma sem tudom, őszintén szólva nem is hiányzott, öntudatlanul mégis furcsálhattam, mert mint akit túvel szúrnak meg, úgy rándultam össze, mikor a csend, ami a bemutatást helyettesítette, túl hosszúvá nyúlt, és Baltafejű rekedten megszólalt:

– Delektálhatnánk magunkat valami alkohollal? Meghívhatom az urakat?

Ez a mesterkélt kezdés nem sok jót ígért, mindenki hallgatott, én azt hittem, a többiek is szégyellik magukat, a légyzakállas szőke fiú is hallgatott, feltűnő volt a némasága, bár előbb az utcán mintha élénk eszmecserebe merült volna a Fáskamra-agyvelejével, most azonban olyan mélyen hallgatott, mint aki beszélni se tud, alig észlelhető mosoly derengett az arcán, pillantása tűnődő volt, és iránytalan, arcát itt-ott szörbolyhok díszítették.

A kérdés, akármilyen ostobán is volt föltéve, döntést igényelt, mely a résztvevők anyagi helyzetétől függött.

Megtapogattam a pénzt a zsebemben. Csak azért volt nálam, mert valakinek tartoztam vele. A pénzt, egy százast, pár napja, a biztonság kedvéért borítékba

zártam. A borítékot gondosan a fiókomba dugtam. Azután ma délután, mielőtt elindultam volna a városba, az ajtóból váratlanul visszamentem a szobámba, és kirántottam a fiókot, kivettem a borítékot, föltéptem, a gondosan ráírt nevet is széttéptem, kivettem a százast, és a borítékot kidobtam a szemétkosárba. A buszon a százast becsúsztam a bérletem és az igazolványom közé. Most megtapogattam, ott van-e még, aztán óvatosan kihúztam kezemet a zsebemből. Rúgjon be Fafejú a sajátjából, gondoltam dühödten.

Tulajdonképpen nem tudtam, kire vagyok dühösebb, Fürjagyvelejűre vagy Rinaldóra. Az végül is honnan tudhatta volna, hogy csupán Rinaldo játékszere. Hogy valamilyen ügyetlen és tapintatlan időhúzás eszköze. Csak a légyszakállas ifjú meggyötrésének eszköze. De ezt én sem sejtettem akkor még. Elindultam az éjszakában, céltalanul, úgy éreztem, tartok valamerre.

Nem tartottam semerre.

Úgyhogy némi vita és latolgatás után bekövetkezett, amit előre lehetett látni: beültünk valahová, ahova amúgyis beültünk volna, akkor is, ha nincs pénzünk, akkor is, ha nem is akarunk inni – nem voltak még helyek, csak egyetlen hely volt, és volt esetleg még egy másik hely is, arról talán kevesebben tudtak, de harmadik hely, harmadik hely az már nem volt.

Bevonultunk, libasorban, a restinek, a mulatónak, a másodosztályú étteremnek és a kültelki kocsmának abba a különös keverékébe, amit vendéglátóipari alegységnek hívtak akkoriban, legelől Rinaldo Rinaldini, az élet császára, rögtön utána a Félkegyelmű, akire, isten tudja, miért, annyira haragudtam, azután én, majd végül a huzatban majdnem ellibbenő szőke ifjú.

Még le se ültünk az asztalunkhoz, már a menekülés módozatain gondolkoztam. „Fölállok és itthagynom őket”, gondoltam, a morzsás abrosz mellett üldögélve, a belső teremben, ahol rajtunk kívül nem ült senki; a főpincér néha arra járt, vetett ránk egy szórakozott pillantást, látta a két tenyerünk közt hosszasan melegengetett sörösüvegeket, mi közben úgy tettünk, mintha innánk és beszélünk, mintha beszélünk és innánk.

Abban bíztam, hogy Baltaagy majd csak felismeri reménytelen helyzetét és elmegy, de ez voltaképpen csak kifogás volt: homályosan vártam valamire, nem tudtam pontosan megfogalmazni, mire – miközben szentül meg voltam győződve arról, hogy nálam pontosabban nem fogalmaz senki.

Nem, olyat sohasem tettem volna, hogy egyszerűen fölállok és ott hagyok egy társaságot; ilyenre én sohasem vetemedtem volna: kivártam. Kivárásokból épült az életem. Nemcsak én magam, de mások is félreértették ezt a kivárást: hiánynak látták, pedig képesség volt: a tétlenségé. Az időben létezés képessége volt ez.

Maradni nem volt kedvem, kötözködni sem, unatkoztam velük, véleményt nyilvánítani nem akartam, attól féltem, ha ellentmondásra ingerlem bármelyiküket, az csak megzavart volna – mint akkoriban kifejeztem – a szemlélődésben.

Pedig egy halom, ládába fagyott rothadt körte jobban érdekelt, mint ez a kis társaság.

Úgy éreztem, egy titkos játszma szemtanúja vagyok – még nem tudtam miféle játszmaé – volt ebben valami hátborzongató, valami életszerű, ez is ottmaradásra bírt. Életszerű – azaz ismeretlen. Életszerű – azaz unalmas. Életszerű – azaz megfejtésre váró. Az életszerű meghatározása: nem ismerem, unom, nem értem.

És ekkor, véletlen szögből meglátva az arcát, finoman tört orrát, rájöttem, hogy ismerem ezt a semmiben ringatózó szőke fiút, rájöttem, hogy csak azért nem jöttem rá mostanáig, mert olyan bizalmasan társalgott a Baltafejével, hogy azt hittem, hozzá tartozik. Személyes tartozéknak tűnt, olyasvalakinek, akinek nincs önálló élete.

Igen, ő volt az. Ő volt az, akit néhány napja Rinaldo a szemem láttára könnyörtelenül elzavart egy utcasarkon: láttam, ahogyan fojtottan magyaráz neki valamit, a fiú mélabúsan hallgatja, lehajtott fővel, ingatva busa nagy fejét, mint a ló, aztán szó nélkül megfordul és eltűnik a sarkon túl. Mintha Rinaldónak hatalma lett volna fölötte, és élvezte is volna ezt a hatalmát. Utána együtt vacsoráztunk akkor, Rinaldo meg én, s egyetlen szó sem esett az elzavart szőke fiúról. Úgy tettem, mintha nem láttam volna semmit, és Rinaldo is, aki persze tudta, hogy láttam, úgy tett, mintha nem tudná. De még az elzavarás aktusába is keveredett valamilyen látványosan fojtott-feszült elem, mintha filmszerepet játszana. Úgyelt rá, hogy jól lássam, nem tudja, hogy látom. Ez a nem-ementés a játszma része lett, ez a ki-nem-mondás, mint ahogyan valószínűleg elküldeni is csak azért küldte el a fiút, hogy megmutassa: el tudja küldeni. Most azonban nem küldte el, most úgy látszik arra ment ki a játszma, hogy ne küldje el.

„Aha”, gondoltam akkor.

De ha valaki megkérdezi tőlem ennek az „ahá”-nak az értelmét, semmit sem tudtam volna neki válaszolni.

Ültünk az étteremben, néztük egymást, és én morcosan arra vártam, hogy elfogyjon a pénzük. Ez meg is történt, közepes fogyasztás után. Engem meghívtak. A pangó forgalmú teremben fejenként egyetlen üveg sört ittunk, hozzá, némi undorral és harciasan, bedobtunk egy-egy fél cseresznyepálinkát. A hamutartó megtelt csikkokkal, ingeink beszívták a füst illatát, szaporodtak a pohártalpnymok az abroszon. Ez történt.

Fizettünk, és úgy tűnt, ezzel az alkalmi társaság rövid élete véget ér, fölálltunk, és közben Rinaldo a Baltaagyú Szeneslapát válla mögül cinkosan rám kacsintott. Kisorjáztunk az étterem elé az utcára, már megint kint voltunk az utcán, és kínszenvedést okozó lassúsággal, akár egy gyászmenet, melynek végtelen lassúsága az értelmetlen együttlétek gyötrelmes pillanatait idézte, elindultunk valamerre. Mindegy volt, merre. Rinaldo kacsintása talán adhatott volna támpontot, ha adott volna, de nem adott. A kacsintása csak annyit mondott: mi ketten és ezek. Semmi más nem volt ebben a kacsintásban, de arra jó volt, hogy mégse tudjak leszakadni róluk.

Mi a fenére vártam?

Baltafej szívósan tört céljára: a tudatomig lassan eljutó beszélgetéstöredékekből világos lett előttem, hogy meg akar ismerkedni egy bizonyos Dániel nevű fiúval, akinek a neve mostantól valamilyen oknál fogva folytonosan előkerült. Sőt, már napok óta csakis erről a Dánielről volt szó.

Vannak nevek, melyek felbukkannak olykor, és napokon keresztül, a legkülönbözőbb összefüggésekben mindig előkerülnek, nem tudni, miért, de egy idő után mindenki róluk beszél. Nem lehet tudni, miért, mint ahogyan egy városban olykor előfordul, hogy valaki több napon keresztül, teljesen véletlenül, mindig ugyanazon a környéken bukkan elő, leszáll a buszról, véletlenül ott van dolga, tegnap hivatalos, ma családi, holnap egy szerelmi ügy, és csak amikor odaér,

amikor kifordul egy mellékutcából, amikor befordul a sarkon, akkor veszi észre, hogy már megint ugyanott van. Már megint ugyanazon az utcán megy végig, és megint ugyanabba a házba tér be, és megint ugyanazzal az emberrel találkozik, véletlenül, immár harmadik napja, és ezért mosolyogva köszönnek egymásnak, holott alig váltottak talán két szót is életükben.

Ekkor egyértelműen megvilágosodott előttem, hogy ez a Kidöntött Gázlámpa éppen ehhez a bizonyos Dánielhez akar eljutni Rinaldón és az ő szőke barátján keresztül, aki szintén ismerni látszott Dánielt; hogy ez a Penészes Befőttesüveg be akar pillantani Dániel életébe, mert úgy véli, Dániel az a bizonyos kulcs, aminek elforgatásával megfejtethi Rinaldo titkát, ha ugyan van titka Rinaldónak, és akkoriban úgy tűnt, hogy van. Már önmagában is jelentős képesség, ha valaki képes elhittetni a világgal, hogy titka van.

És ha Rinaldót hallgatta az ember, aki napok óta csak Dániel lakásáról beszélt, amit Dániel haldokló, illetve kellő időben elhunyt nagynénik, becsületes, illetve megvesztegetett minisztériumi osztályvezetők segítségével szerzett magának a város egy kitüntetett pontján, akkor talán nem is tévedett akkorát ez a Drótagyú. Ha Rinaldo fontosnak tartott valamit – és már maga ez a tény, hogy fontosnak tartott valamit, az a vele éppen együtt levők közös élményévé változott, mint templomban az Úrfelmutatás: talán ennyi volt a tehetsége –, ha őt érdekelte valami, akkor napokon keresztül, állandóan és kizárólagosan csak ez a valami létezett, és ez a tény minden mást beárnyékkolt.

Rinaldo a folytonos túlzások világában élt, így élete soha nem volt eseménytelennek nevezhető. Beszélt például két építészmérnökről, akiknek segítségével a saját jövődő lakását is megszerezheti. Ma már annyi mindent sikerült elintéznie, főleg ami a hivatalnokok packázását illeti. Dániel lakása és az ő lakása, a lakások, a két építészmérnök – napokon át erről a két építészmérnökről volt szó, és a papírokról, de aki hallgatta e történeteket, az nem lehetett sohasem biztos abban, hogy akár Dániel, akár a saját lakása, akár a két építészmérnök, akár ezek a papírok valóságosan létezők, mert Rinaldo minden mondatában ott bujkált annak a lehetősége, hogy – legyenek bármily földközeli dolgok vagy bármennyire is kézzelfoghatók – ezek csupán a képzeletében kavargó különös lények, és nem biztos, hogy közülük van a valósághoz.

Baltafej mindenesetre várt ettől a látogatástól valamit, semmilyen ürügy nem volt számára elég vacak, hogy a társaságot ne a sokszor emlegetett Dániel lakása felé terelje. Aki kívülről látott minket, azt hihette, hogy ő a társaság lelke, neki pedig sejtelve sem volt arról, miféle titokzatos erők terében mozog.

Mellette haladt a sápatag szőke ifjú, mintha hozzá tartozott volna, mert bármerre is fordult, a szőke alázatosan és hallgatagon követte, mint a fegyverhordozója. Időnként, teljesen váratlanul, meg is szólalt, kiderült, hogy igen értelmesen hozzá tud szólni bármihez, bár hozzászólásai mintha függetlenek lettek volna a tárgytól, úgy beszélt, mint egy gyermek, megfeledezett az arcán felejtett mosolyról, ami nem is mosoly volt, csak olyan, mint valami szösz, mint lágyan lebbenő ökörnyál a szélben. Mintha véletlenül volna ott az arcán, és tőle független életet élne. Amikor beszél, mintha egy halk, szürke csacsi szólalna meg, aki maga sem tulajdonít jelentőséget a szavainak. Baltafej tovább csörtetett előre, túlzottan nem érdekelték ezek a közbevetések.

– Csak arra várok, mikor hányja el magát – mondta gonoszul Rinaldo, mikor egy pillanatra ketten maradtunk, miközben én ama módozatokon töprengtem fennhangon, miként lehetne lerázni Kefeagyút. Úgy tűnt, mintha Rinaldót konkrétan érdekelné a hányás lebonyolódása, mikéntje. Hogy milyen sugárban fog hányni, és hogy milyen íve lesz.

– Semmi baj sincs vele – nyugtatott meg –, csak részeg. Kíváncsi vagyok, mikor hányja el magát – mondta, mint a tudós, aki éppen komoly megfigyeléseket végez, közel járván a döntő, a végső fölfedezéshez.

Hallatlan felismeréseket tudott bármikor közölni az emberrel.

– Amíg az a pasas itt van, a pénzem nem fog előkerülni! – sziszegtem, Rinaldo erre fejhangon nevetni kezdett, mintha a színpadon lenne, annyira, hogy azok ketten, mert most ők mentek elöl, és mi maradtunk le mögöttük, hátrafordultak az utcán.

Kívülről úgy nézett ki, és ez egy darabig engem is elszórakoztatott, mintha mi most egy valódi társaság volnánk, összetartozó emberek gyülekezete, egymás gondolataiban, életében otthonos szereplők. Pedig még Rinaldóról is alig tudtam valamit. Időnként négyen egy vonalban haladtunk, időnként párokra szakadtunk, a vöröshajú váratlanul megszaporoza a lépteit, a szőke, mint vastörmelék a mágnesre, tapadt rá, neonfényes boltok előtt szaladtak el, én dühödten lassítottam és azon tűnődtem, mit csináljak, vagyis azt hittem, hogy tűnődöm valamin, és ez tűnődő állapotba ringatott.

Forró lehelet csapott nyakon.

– Egész éjjel szeretkeztünk, kiszívtam a nyakát – suttogta Rinaldo a fülembé. Kérdő pillantást vetve rá leráztam Rinaldo forró és súlyos kezét a vállamról, és egészen közéről – a pórusaiig láttam a neonfényben – az arcába néztem.

– Reggel még.

Arcon csapott Rinaldo savanykás lehelete.

– Hajnalban.

Ott álltak egy közért előtt, a Baltafejű meg a szőke, beértük őket, nem volt más lehetőségünk.

Most az volt a terv, hogy vegyenek egy olcsó üveg bort, utcára. Ez az utcán-üvegből-ivás, ez is hozzátartozott, mintha enélkül nem folytatódhatna, a kézről kézre adogatott zöld palack nélkül, a beszélgetés.

Össze kell dobni a pénzt. Ezek az örökös rituálék.

Én szemtelenül harminc fillért halásztam elő a zsebemből, Elrontott Borítékarc kint maradt az utcán, Rinaldo, a szőke meg én bementünk a boltba, ahol én hisztérikusan rögtön a hátsó kijáratot kerestem, hátsó kijárat persze nem volt, miért is lett volna, a szőke a pultok között röpködött, mint egy pillangó, egyre-másra hozta Rinaldo elé az üvegeket a polcról, és már röpült is vissza, a visszautasításnak pontosan úgy örült, mint a dicséretnek. A matematikai feladvány annyi volt csupán, hogy miként lehet állandósítani az alkoholszintet ilyen kevés pénzből.

Még egy tojáslikőrös üveget is elének lebegtetett, mire mi ketten kórusban undorodva kiáltottunk föl, erre eltűnt.

Végül leemeltem egy háromdecis vörösbort a polcról – tiszta ügy. A bolt előtt eközben Vörös Rém, aki állandóan szükségét érezte annak, hogy mondjon valamit, épp pénzt koldult valakitől, és csodák csodájára kapott is, hetven forintot, és

mint a forgószeél újra behúzza a boltba magával a közben az utcára kikeveredett szöke ifjút, aki, nem is annyira ifjú volt, hanem inkább lény, berántotta magával a szöke lényt a boltba, most Rinaldo meg én maradtunk kint, de nálunk volt a borosüveg, most könnyedén leléphetünk volna.

– Kopjunk le – mondtam páratlanul rossz időzítéssel, mert Rinaldo szeme a kirakat üvegén keresztül a boltban lebegő szöke fiúra tapadt.

– Nem hagyom itt.

Már jöttek is kifelé, a szöke meg Dobozagy, aki egy látványos mozdulattal az aktatáskájába helyezte szerzeményét, a vodkásüveget, amire úgy tapadt Rinaldo kiguvadt szeme, mint a legszebb trófeára.

Egy üveg vodka akkoriban betetőző, végső megoldásnak számított a társasági életben. Ezt Baltafej pontosan kiszámította. Az, hogy tekintélyes börtáskájába tette az üveget, amit azután gondosan becsatolt, csak fokozta a hatást. Mellé dobott még valami sós ropogtatnivalót is zörgő zacskóban – világos volt, a mozdulatban benne rejtett, hogy Baltafej igazán ismeri az életet.

Az erőviszonyokat mi sem jellemezte jobban, mint az, hogy az éppen becsatolt táská egy perc múlva kinyílt – Rinaldo kéréseinek a Bértárcaagy nem tudott ellenállni –, Rinaldo gyorsan letekerte, valósággal letépte az üveg kupakját, és egy irtózatosat húzott belőle. Utána a szöke adta át. Ő is ivott – mintha egy árvácska vagy kankalin csak petróleumbúzában virágzana –, ádámcsutkája egyetlen rándulásával leeresztette hosszú, lágy hatyúnyakán a borzalmas italt.

És innentől kezdve megváltozott minden.

Baltaagy ment közepen, két oldalán Rinaldo és a szöke, közrefogták, bókokkal halmozták el – én kissé lemaradva tőlük, ki tudja, miért, de mentem utánuk. A tekintélyes börtáskát minden alkalommal – még kétszer került elő az üveg – gondosan kicsatolták és becsatolták: az üveg kézről kézre járt, majd visszakerült a táská mélyére. A háromdecis kis zöld borosüveg ekkor még Rinaldo télikabátjának mély zsebében lapult.

Az aluljáróhoz értünk.

Lévén, hogy hét kijárta volt az aluljárónak, ez már magában rejtette a döntés kicsikarásának lehetőségét, amivel félhangosan élni próbáltam. Le se hurrogtak. Még hosszú volt az este, még szinte el se kezdődött – de mégis mit vártam ettől az estétől, mit vártam?

A pillanatnyi bizonytalanságban – a vodkásüveget nem lehetett felülütni – Rinaldo keményen a hónom alá nyúlt és fölrántott maga után a villamosra. Nem egyszerű fizikai aktus volt ez, közben mindenféle pajkos és veszélytelen bókokat sugdosott a fülembe, mintha csiklandozna, talán a fülcimpámat is megnyalta, vagy beleharapott. Ez inkább idegesítő volt, mint kellemes, de a mágnés működött, és a villamos elindult.

Itt tartottunk.

Négy ülésen ültünk, előrehajolva, egymással szemben, és folyt tovább a beszélgetés, túlüvöltöttük a villamos zaját, a villamos zörgött, mint egy szögekkel és csavarokkal teli doboz, amit tiszta erőből ráz egy idióta, a felsőtestünk ide-oda ingott, haladtak előre a dolgok, ez nyilvánvaló volt, a villamossín megcsikordult, beleborzongtunk, a hátunkon felállt a szőr, éltünk.

Attól eltekintve, hogy Rinaldót egyedül a vodkásüveg érdekelte, valamint az,



hogy Vörös Rém mikor hányja el magát, és hogy, mint valami győztes hadvezér, azt latolgatta, hogyan számol majd be Dánielnek, ha valaha is odaérünk, a legkülönbözőbb hivatalokban aratott elképesztő diadalairól és páratlan megfigyeléseiről. Tökéletesen otthon érezte magát ebben a tökéletes otthontalanságban, semmi-  
be sem került neki letagadni, hogy zsebében ott a borosüveg. Mert Vészfélagynak egy idő után feltűnt, hogy folyton csak a vodka fogy, és már vészesen fogyott, pedig még el se kezdődött semmi.

– Olyan részeg, hogy nem is lát – súgta Rinaldo a fülembe. Közben egy villamoslakó öregasszony nejlonbugyraival és félelmeivel a villamos másik felébe menekült, még mielőtt Rinaldo és Baltafej játékosan birkózni kezdtek, mivel Baltaagy egy kanyarban mégiscsak észrevette a jellegzetes, borosüvegre utaló dudorodást Rinaldo kabátzsebében, nyúlni kezdett a borosüveg után a részekék bizonytalan, bár célirányos mozdulatával – a riadt öregasszony ekkor pattant fel a helyéről, és vissza-visszanézve ránk majdnem hanyatt esett a kanyarban, fogalma sem volt róla, mennyire ártatlan jelenet szemtanúja.

Rinaldo könnyedén kitért a részeg elől, kisiklott az átkaroló mozdulatból, lerázta magáról a részegségtől egy pillanatra tehetetlenné váló és ránehezedő testet, falzettes hangon vihogott, mint egy rossz dizőz, végigfutott a villamos olajos fapadlóján, s miközben túl széles mozdulattal, mozdulat közben szabadságát demonstrálva lezökkent az egyik ülésre, pont az előbb riadtan menekülő öregasszony mellé, aki már nem tudott hova menekülni, a vörösboros palack fejjel előre kicsúszott a zsebéből, és mintha még azelőtt kettétört volna, hogy nagyot csattanva a padlóhoz vágódott. Szinte felrobbant, letört a nyaka és ömleni kezdett belőle a bor, mi csak néztük, ahogy háborúban néz az ember, egy pillanatig öntudatlanul, mikor legjobb bajtársát éri a golyó, ám ekkor hibátlan reflexszel, a lankatag szőke ifjú, bágyadt lényére cáfoló határozott mozdulattal úgy kapta föl a padlóról az üveget, hogy abban meglepően sok vörösbor maradt, szinte még tele volt. Rinaldo kejezen nyúlt a padlón maradt letört üvegynek után, amelyikben benne maradt dugó; lassú és jelentőségelteli mozdulattal, mint egy templomi szertartáson, fölmutatta a villamos közönségének, majd a villamos egyik ablakába helyezte, mint egy műalkotást. A letört zöld üvegyekben örökre benne ragadt a kis parafadugó. Ugyan ki venné a fáradtságot, hogy valaha is kihúzza?

Sötét utcákon kellett áthatolnunk, csak minden második-harmadik lámpa égett, mintha egy egész városrészen hatolnánk keresztül, egyszerre, egy időben, számos párhuzamos utcán, és a vöröshajú, észrevéve iránta érzett, egyre kevésbé titkolt, nyílt ellenszenvemet, most Rinaldót vonta magával, így én a szőke ifjúval kerültem párba, kettesben lépkedtünk a sótól mart szürke járdán, a nedves és sötét estében, időnként egymásra pillantva, mely pillantásban ismeretlen tények latolgatása volt érezhető, rokonszenv-csírák, különös egyetértés valamiben, amit nem akartunk, de nem is tudtunk volna megnevezni.

Egy építkezés mellett haladtunk el, ahol éjszakai műszakban dolgoztak a munkások. Ahol a palánk megszakadt, bejárást biztosítva a teherautóknak, látni lehetett a hatalmas malterkeverőt, és nyolc-tíz malterpor lepte, lassú léptű, merev ruhájú, gumicsizmás építőmunkást, jöttek-mentek, némelyikük védősisakban, az egész tér remegni látszott, és vörös fény szivárgott ki onnan a sötét utcára.

– A valóság! – csapott a vállamra Rinaldo, inkább az ütés, mint a szó kedvéért: vodka- és dohánybűz keveredett a leheletében.

– Szilánkok vannak benne – ijesztgettem a szőket, csak hogy mondjak valamit: ő lilára fagyott hosszú ujjával maga elé tartva hozta a törött üveget az alján lötyögő vörösborral.

– Majd leszűrjük – felelte szakszerűen. – Maradt benne három pohár bor.

És álmatagon, hosszú, finom ujjával átfogva az üveget, jött a borral.

Ekkor kiderült, hogy a sokat emlegetett Dánielnek éppen tüdőgyulladása van, lázas beteg. Beléptünk az összeomlani készülő házba, amit valóságos támafaerdő tartott meg, fölmentünk az emeletre; már a gangról be lehetett látni, egy parányi, galériával beépített szobába, csak az asztal körül ülők háta és kézfeje látszott. A konyhában két lány beszélgetett, olyan felhőtlenül és szenvedélyesen, mint ahogy csakis idegen lakásban tud beszélgetni az ember.

Behatolunk, a konyhán keresztül. A gangról látott film: a poharat dédelgető lány a konyhában valósággá válik, két test utat ad a betoppanóknak, elhajol, mint a nád, bent a szobában is úgy hajoltak az asztal fölé, talán még mélyebben, mint egy álomban. Hirtelen, az üdvözlések után, holott senki sem beszélt össze, mindenki eltűnik, az üdvözlés minden átmenet nélkül búcsúzkodássá válik, egyedül egy izzadt, testes, kék frottírköpenyes férfi látható a konyhában, teát főz, neki is csak a vastag háta látszik – mint valami kémiai anyag, kicsapódott, és azonosíthatóvá lett: ő Dániel.

Hát megérkeztünk, innen nem lesz már könnyű menekülés – gondoltam megkönnyebbülve, és úgy tettem, mintha körülnéznék.

Fogoly voltam, mint dugó a törött üvegnyakban.

A pillanatnyi helyzet foglya vagy egy hosszabb történet foglya, ezt akkor nem tudhattam, se én, se más.

Csak ennyi történt: négyen beültek, négyen elmentek, eltávozott négy lány, és jött helyettük négy fiú. Festékesvödöragy fölült az asztalra. Ez volt az egyetlen pozíció, amelyikben még megőrizhette nemlétező fölényét. Festeni kezdett, mindent bemázolt a tekintetével. Körbékínálta a vodkát. Ott se volt. Saját nemléte még nem jutott el egészen a tudatáig, mivel Rinaldo és a szőke ifjú otthonossága már kellően figyelmetlenné és tapintatlanná tette őket, de ő ezt nem vette észre, elemében volt, a háta mögé rejtette vészesen ürülő vodkásüvegét, kérdéseket tett föl, melyek záloga lett volna a kezében tartott üveg, és roppantul idegesítette a nagy hangerővel megszólaló zene, mert közben a lemezjátszót, mint annak az egyetlen lehetőségét, hogy én is mondjak valamit, bekapcsoltam, Bach zúdult a szobában levőkre – és ekkor szerencsétlen Mészlapát holtsápadtan ingani kezdett az asztal tetején, kezéből kipottyant a vodkásüveg, láthatóvá vált két vastag jegygyűrű a gyűrűsujján – a felesége gyűrűjét is ő viselte –, elkomolyodott, mintha fejbe verték volna, megszédült és leszállt az asztalról.

– Indulunk! – rikkantotta a házigazda felé, de azon kapta magát, hogy egyedül áll ott, rajta kívül senki se mozdul. A zene még hangosabb lett, hatalmas hullámokban közeledett felé, mintha ki akarná lökni a lakásból, valósággal hátra kellett hőkölnie. Aztán a galériára vezető lépcsőre dobott nehéz kabátok közül kezdte kibányászni a sajátját, leguggolt, aztán térdre rogyott, mint az oltár előtt, a lábai már nem tartották meg, a látványtól Rinaldo szája fülig csúszott, már azt

lehetett hinni, hogy Baltafej ott fog elaludni, a télikabátokon, de mint egy vert sereg, vagy annak magára hagyott tábornoka, ráébredve, hogy immár nem követi senki, elindult kifelé, minden lépésnél azt lehetett hinni, hogy el fog esni, távoli, bágyadt intéssel búcsúztak tőle a többiek, ő kiszédült, gyorsabban, mint ahogy érkezett, és aztán eltűnt, szertefoszlott a semmibe, csupán az üres vodkásüveget hagyta ott a padlón, már zúgó fejjel suhant a téli utcán, és Rinaldo, mint aki nem tud magán uralkodni, kacagott, kacagott, majd, mint aki itt otthon van, rendezkedni kezdett az általános megkönnyebbülésben, és ettől hirtelen megint minden lelassult. Valaki komótosan teát kezdett főzni odakint a konyhában, kanalak csilingeltek, szőlőcukros doboz került elő, gyorsan bekaptam egyet, a hús érzést az ember ínyén, a gyermekkor ízeit idézte, a szőke légyszakáll egy szekrény mélyén géz után kezdett kutatni, volt géz, és tudta, hol van, ezen csodálkoztam, de már álltam is föl, holott nem voltam részeg, legfeljebb a többiektől, tartottam a vastagra hajtogatott gézt, amin vörös borfolt terjedt szét, szemernyi szilánk sem sem maradt rajta fenn, aztán a nedves és súlyos gézkeveget a szemétládába hajítottam, mintha letéptem volna egy sebről.

A bor könnyű volt, és nedves, mint egy érintés, a forró tea, benne a szétomló szőlőcukorral fokozta a bor hatását és a szomjúságot, Rinaldo pedig úgy tett, mintha köztem és közte jóval bizalmasabb viszony állna fönn, mint ami ténylegesen fönnállt, félmondatokat lökött oda, bizalmasan suttogott, és én, mint a színházban, magam sem tudtam, miért, szintén úgy tettem, mintha ez a színdarab itt helyénvaló volna, hogy mint egy színésznek, aki megfelelő instrukciót kapott, ezt kell tennem, és a szemem sarkából azonnal megláttam a hirtelen elkomoruló szőke lény arcán, hogy Rinaldo célja csupán az ő elcsigázása, semmi más, csupán a képzeletbeli helyzet lehetséges feszültségének fönttartása: valami helyett valami más, és nincs mögötte tényleges szándék, miáltal sokkal könnyebb is úgy tenni, mintha; és Dániel, a házigazda, nem kérdezett semmit, hanem egyfolytában beszélt, keresztbe a szobán, mint aki nem vesz észre az egészből semmit, sem a szőke fiú rosszkedvét, sem Rinaldo színészi otrombaságát, pontosan úgy viselkedett, mint egy házigazda, ezzel csak annyi volt a célja, hogy időt nyerjen és megértse a viszonyokat, melyeken igazán nem volt mit megérteni; és ebben a pillanatban, amikor már majdnem darabjaira tört a semmi, valakinek – talán éppen ezt megelőzendő – eszébe jutott, hogy elfogyott minden alkohol, és le kell menni megint az utcára, és szerezni kell.

Egy bekövetkező fordulat mindig alkalmat kínál arra, hogy valódi fordulat legyen, de a fordulatok többsége mégsem valódi fordulat. A „kell” szó fölbukkanása azonban valódi lendületet tud kölcsönözni az eseményeknek. Ez a „kell”, még ha nem is volt egy súlyos és valódi „kell”, még a százast is elővárásolta végre a zsebemből, mondhatni, erre a „kell”-re tartogattam, mintha ennek a „kell”-nek a felbukkanására vártam volna mind ez ideig. Ez még a tüdőgyulladásos házigazdát is fölvillanyozta, mert cáfolva a betegségéről elterjedt híreszteléseket, gyorsan ruhákat kapott magára és lejött velünk.

Ám az is meg lehet, csak azért jött le velünk, hogy szemmel tartson minket, mivel Rinaldo mostanra tartogatta nagy leleplezését, melyet úgy suttogott a fülembe, hogy közben gyorsan a fülcimpámba harapott:

– A rettenetes férj.

Egy pillanatilag nem volt világos előttem, ezt hogyan is értsem, de aztán megláttam, ahogyan a légyszakállas, szőke, álmodozó léptű fiú mellett ott megy a lázas verítékben úszó, alacsony, tömzsi Dániel, és ebben a pillanatban, legalábbis ebben a vonatkozásban, mintha földeregett volna előttem valami, amiről azt hittem, hogy értem.

Fölösleges itt hozzátennem, hogy természetesen nem értettem.

– Nyolc év – suttogott forrón a fülemben Rinaldo –, nyolc éve tart – és ez a nyolc év egy örökkévalóságnak tűnt, egy egész életet magába látszott foglalni, magát a végtelenséget értette rajta Rinaldo, amit mutatott is a kezével, megdöntve a nyolcast, vízszintesen rajzolva a két hurkot, az éjféli utcán.

– A szennyen át – suttogta még eszelősen a fülemben, tetszett neki a szenny szó, kóstolgatta, mint valamilyen ismert igazság legvégső cáfolhatatlan üledékét.

És megint a villamos.

Egyetlen megálló erejéig, mely rövidségével némaságra készíti a négy utast. Bágyadt és zsisbadt bámulás, kattogó, akadozó gondolatok. Ez Dániel környéke, ő tudja, hol lehet még ilyenkor pálinkát kapni: egy étteremben, melynek vörös fénye és tompa zsvajva őrítően hat az érzékekre – előrement a pénzzel, Rinaldo és a szőke fiú eltűntek a mellékhelyiségben, én pedig megálltam a bejáratnál, hogy pár perc múlva, a ruhatár fogasai mögött, újra megpillantsam a sűrke szemű fiút, merengő tánclépéseivel, homlokát a ruhatár fogasai agancsként díszítették. Átnézett rám, és míg nézett, hirtelen megint ott termett Rinaldo, és a fülemben suttogott:

– Azt akarja, hogy verjék. Azt akarja, hogy üssem. Mindig azt kéri, hogy üssem. Kékesszürke szempár világított a bokrok mögül.

A visszaindulás előtt Dániel, kezében a pálinkával, végre meg merte kérdezni, hogy én vagyok-e az a bizonyos világosítófiú, akit napok óta szünet nélkül emleget Rinaldo.

– Nem – feleltem, és ettől mindenki rettentő vidám lett hirtelen.

Arra gondoltam, hogy Rinaldót ismerve talán a világosítófiú sem létezik.

Valakinek a nemlétét úgy lehetne bizonyítani – gondoltam még –, hogy Rinaldo hányszor említi meg beszéde során. Ha sokszor, akkor valószínűleg nem létezik.

Negyven forint volt a barackpálinka, hatvan maradt a taxira.

Kezdett összeállni az este, az alkoholszintek, mint a közlekedőedényben, kezdtek egyenlő szintre kerülni. Aki többet ivott, az a másik józanságától kissé kijózanodott, aki kevesebbet, az berúgott a másik részegségétől.

És bár én egyáltalán nem voltam részeg, de kezdtem elveszteni a mértéket miközben azt hittem, tökéletesen uralom, és úgy tettem, mintha eltéveszteném a ház bejáratát, azzal a be nem vallott céllal, hogy megfigyeléseket fogok végezni, de semmi nem történt, rám kiáltottak, engedelmesen visszafordultam, túl engedelmesen, és a lépcsőházi villany fényében azt a nyolc hatalmas kukát tudtam megfigyelni, melyek eltorlaszolták a ház bejáratát, nyomakodtak kifelé a kapun, mint nyolc toprongyos öregember, rajtuk a házsám, lecsorgó fehér festékekkel fölmázolva, mint valami sportmezen.

Az ajtófélfán humoros üzenetek lettek hirtelen láthatóvá: most, hogy már ilyen régen ismertem Dánielt, el is olvastam néhányat: sokan jöttek ide, amikor

Dániel nem volt otthon: Dánielnek nem volt telefonja: az üzenetek szaporodtak, sokféle ember fordult meg a parányi lakásban, Dániel lakásában, a szétomlani készülő aladúcolt házban: pontosan ilyen, gondoltam, pontosan ilyen az élet.

Míg odavoltunk, felforrt a víz, mikor beléptünk, és megszólalt a zene, a kedves szőke báb azonnal háyni ment, gondosan becsukta maga mögött az ajtót, – Mit szégyellsz! – kiáltotta utána valaki, vagy Dániel, vagy Rinaldo, vagy mind a ketten, kórusban, – Mit szégyellsz! –, rivalltak rá, míg kitöltötték a teákat, a sápadt arccal visszatérő fiúra, aki leült és szótlanul, keményen, katonásan folytatta az ivást, pusztá kötelességérzetből, egyszerűen azért, mert semmi jobb nem jutott az eszébe, nem mintha szívesen ivott volna, hanem úgy, mint aki a falnak megy neki, keményen, határozottan, céltudatosan, hatalmas kortyokban döntötte éppen kiürült gyomrába a frissen vásárolt barackpálinkát.

Ekkorra már tényleg kezdett olyanná válni az idő, mint egy önmagába visszaforduló jel: semmi sem történt, de a semmi egymás utáninak, önmaga változatainak tűnt, és úgy nem történt. Rinaldo, fölbátorodva saját látszólagos érzéseitől, melyeknek látszólagosságát csak fokozta, hogy szenvedélyes érzések karikatúrája volt inkább, túl kontúros utánzata holmi galambkurrogásnak egy nagyvárosi ereszcatornán, egyre gyakrabban fordult felém, és mert más nem jutott eszébe, játékosan elkapta az ujjbegyeimet, és sorban egymás után megszorította őket. A hányásból visszatért szőke fiú – távolléte lehetett egy óra is, vagy tíz perc, mondom, az idő kezdett öntörvényűen megbolondulni, időnként szabályosan visszafordult, és volt, hogy hárman úgy voltak egy jelenetben, mintha csak visszaemlékeznének rá –, a szőke fiú mintha csak azért tért volna vissza, hogy emlékeztessen önmagára, és nem ült le a két másik közé, hanem a galériára vezető csavarozott, lyuggatott fémlemezektől összeszerelt lépcsőfokokra ereszkedett alá, és lágyan ringott a zenére.

– Kezdődik a műsor – mondta gonosz vigyorral Rinaldo; a szőke egyedül ült, mint egy tisztáson, mint fák közül, átnézett a lépcsőkorráton, és alig láthatóan ringott a zenére.

– Csak azért vett garbót, mert kiszívtam a nyakát – szuszogta Rinaldo a fülembe, és úgy nézett a szőkére, mintha a saját művét szemlélné, mint egy szobrot vagy festményt, mintha ő alkotta volna meg, mintha oda kellene az aláírását biggyeszteni alá, mintha nem volna elég megtenni valamit, hanem közölni is kellene a világgal, és mindeközben, mint egy több hangszeren egyszerre játszó virtuóz utcai zenész, billentyűkként nyomogatta az ujjbegyeimet, amit türtem, e finomnak érzett gesztus voltaképpen durva volt, durva és gyermekes, nem volt több, mint annak a ténynek a kicsikarása, hogy valaki hagyja, amit ő tesz.

A szőke fiú közben fölállt, és most a lépcsők mögött ingott, Rinaldo egy-egy pillantást vetett rá, és míg elosztották az utolsó deci barackpálinkát, két pohárba széttöltve, hallani lehetett, amint Rinaldo halkán, megjátszott brutalitással oda-sziszegi neki:

– Kaphatsz!

A szőke nem válaszolt, csak álmatagon nézett maga elé.

– Akarsz?

A hang gonoszul, játékosan fenyegető volt.

– Vigyázz!

Dániel közben, hogy múljon az idő – mely megállni látszott néhány órára most –, diavetítésbe kezdett: régi kertek mélyén rombadőlt villák, a ragyogó kék égbe beleég a lombok zöldje, a papírráma beakadt a diavetítőbe, és a szőke, akitől azt hinnéd, hogy már nem is tud magáról, egyetlen mozdulattal megigazítja, a kép, egy kúria, rávetül vékony testére, a diakép rávetül, a kék ég, a zöld lombok és a hámló vakolata mögül előbukkanó vörös téglafalban ringó szőke légyszakállas kiszívott nyakú fiú.

Ők tehát a két építész, és ők egyúttal a rettenetes férj, és ők a fiatal fiú, aki tegnap éjjel azért könyörgött Rinaldónak, hogy üsse, ők Rinaldo néhány újabb szavának aranyfedezetei. Léteznek.

Megérezve az óra kaucsuklabda-szerű behorpadását, megérezve, hogy kezdi rugalmasságát veszteni, mint a gumi egy agyonmosott jégeralsóban, a perc, Dániel, mint a legidősebb és legtapasztaltabb, hirtelen átvette az irányítást – az előbb már, mintha vezényszóra, valamiért hirtelen mind a négyen fölálltak, talán indulni készültek valahova, vagy táncolni, de ez sem bizonyos, valamiért hirtelen ketten-ketten ittak egy pohárból, talán a barackpálinka alját nem lehetett másként elosztani, hirtelen mintha viharba került volna a hajó, és mindenki kapaszkodott, rángatta az elszabaduló kötélvégeket, recsegni kezdett alattuk a padló, valaki a falnak támaszkodott, azt sem tudták, melyikük – Dániel, megérezve, hogy itt a pillanat, mikor széteshetne a pillanat, ha hagyná, csak annyit mondott halkán:

– Rajzoljunk.

Reccsent a vitorlarúd, általános nyikorgás, dőlés, sós tengervíz csapott át a fedélzeten.

És előlről kezdődött minden, immár sokadszor.

Mindenki leült, csak én maradtam állva, és azon kapta magát, hogy rajzszöveget nyomkod egy rajzlapba, és látta, hogy a rajzszöveg egymás után potyognak le a földre, ki tudja, miért, mindegyik lepotyogott, a hegyük elgörbült, úgy látszik, egyik sem volt megfelelő, de amint leesett egy rajzszög, rögtön kapott egy másikat, nyújtották felé marokszám, ő kényesen válogatott, valaki egy ecsetet nyomott a kezébe, sós szél simított végig az arcán, hátrált, nagyobb papírt kért, kapott, még nagyobbat kért, azt is kapott, és ahogy hátrált el, kezében az ecsettel, a felrajzszögezett papírlaptól, azok hárman, mint zöld sziget a távolban, hol eltűntek a hullámok mögött, hol kibukkantak újra, és a hajótest lassan dőlni kezdett oldalra, ő lötykölni kezdte, ködülte szemmel, a vízfestéket, táncolt a papírlap előtt, elhatározta, hogy késsel és barnával fest majd, abban a két színben biztos volt, azokkal nem lehet hibázni, gondolta, Rinaldo felé fordult, aki átvett lábballal ült ott, keze a karfán, részegen nézett, én részegen néztem vissza rá, nem félt, hagyta, hogy a részeg érzékiség helyettesítse az igazi érzékiséget, érezte, ahogyan csillog a szeme, mintha ő lett volna ez a szemcsillogás, mosolygott, de úgy, mint aki komoran bámul maga elé, vagyis tökéletesen semleges, megfigyelt és ábrázolt, nem hódított, nem csábított, csak ott volt, valaki a kezébe nyomott egy papír zsebkendőt, Dániel volt, a háztartás ura, előre látta, amit ő nem, hogy szüksége lesz rá, elmázolni a pasztell, mert időközben föl pattintott egy pasztelldobozt is, benne három sor finom pasztellal, csak úgy ropogott a kezében és morzsolódott a talpam alatt, hordók gurulása a fedélzeten, papagájriká-

csolás, a sziget mellett sziklák, két arc, lenn a szőke, szőkesége sárga, sápadtsága zöld, arca kusza, hosszúkás, fönt Dániel, göndör, fekete, csupa elevenség, egy kis tartályban fürgén valami barna lötyöt hozott oda, fényesen áttetsző barnaságú lötyöt, nemes barnaságú pácot, és én pazarlón pepecseltem, pancsoltam, dúskáltam a javakban, betöltöttem a papír minden szögletét, nem elkészült a rajzzal, csak egyszerűen nem maradt több hely a rajzlapon, egy-egy részlet világított csupán, háta mögül meghallotta a szőke aranypitykés méla huszárhadnagy hig-gadt és szakszerű elemzését, amin Rinaldo hirtelen fölbátorodott, fölállt és elkezdett, a határokat nem tisztelve és föl nem ismerve, belefirkálni a rajzomba, saját magával elmázolva a másikat, saját magát belemázolva a másikba, és csodálkozott, hogy a kis társaság egy emberként hördült föl, neki ez csak játék volt, folyékony-ság, a másik által teremtett forma csak alkalom a beavatkozásra, színház, döbbsenten nézett a vele üvöltők arcába, de nem biztos, hogy meghallotta ezt az üvöltést, én az ő forró testétől meleg plüssfoteljébe süppedtem, a kutyameleg bordó plüssfotelba, és onnan néztem, mit művel ez a Rinaldo, aki rajzolt, vagyis úgy tett, mintha rajzolna, nem nézett sehova, hatásosan alakította a festőt, miközben a szőke huszártiszt végső erejével elhanyaglott egy sarokban, mint egy elvágott zsinórzatú marionett, és Dániel kiment a konyhába, szendvicseket készíteni, girbe-gurba vonalak gyülekeztek Rinaldo papírján, piros, barna és sárga: vér, szar, húgy, milliónyi vonal és pontok, összegubancolt zsinegek, tojánhéjak, köpések, Rinaldo hátralép, hunyorít, a rajzlap kezdett megtelni: férgek vonaglása a mélyvízben, vonalejakuláció, hirtelen ötlettel ráragasztott a rajzlapra egy gyanús állagú barna zsebkendőt is, közben Dániel remegő tükörtojásokkal zsúrkenyéren tűnt elő a konyhából, Rinaldo ragaszkodott hozzá, hogy megfelezzem egyet velem, leharapta a felét, ezen Dániel is felbátorodott, ragaszkodott hozzá, hogy az utolsó szál Marlborót vele szívjam el, kis habozás után ez is megtörtént, jött-ment kettejük közt a cigaretta, lebegett a nyálas csonk, füstölgött a füstszűrő, én, csakhogy csontig élvezzem, még a füstszűrő kesernyés füstjét is magamba szívtam, miközben a szőke huszárhadnagy megint kiment valahová, és Rinaldo szedelőzködni kezdett, a kabát valahogy a vállára röppent, a szőke fiú, mialatt házigazdájuk terelte őket kifelé, bezárkózott a fürdőszobába, Rinaldóra néztem, kérdően, hogy várjanak-e rá, Rinaldo csak vigyorgott, miközben mutatta előző-kenyen az utat a gangon:

– Valamivel ki kell békíteni a rettenetes férjet. Valamit föl kell ajánlani.

Így hát a szőke fiú ott maradt, a rettenetes férjnél, lánrcaverve.

Mosolyogva ugráltam lefelé a lépcsőn, hármásával szedtem a lépcsőket, hahotáztam, kacagtam az erősen aládúcolt, sárga falú lépcsőházban, zengett a gang, a lichthóf, régi részegségek íze jött föl a torkomban bugyborékoló nevetéssel, repültem.

A huzatos lépcsőházban a nedves hideg a kabátunk alá hatolt.

– Romlott vagy – lihegte a kapualjban a nyakamba Rinaldo.

– Romlott vagy!

Nem hallottam, vagy nem akartam meghallani, nevetve ugrottam föl az egyik kuka tetejére, amelyik a súlyától megbillent és kborult a lábam alól, nyirkos szemétszag csapott az orromba, lezuhanhattam volna, de talpra estem, akár a macska.